

preňho je popri mnohých iných výzvach ľudstvu na prelome tisícročia absolútnou prioritou ochrana biosféry pred degradáciou a nerovnováhou, ktorá ovplyvňuje jej funkcie. Politiku, ktorá ochranu prírody redukuje na vytváranie chránených území, možno porovnať so stavaním katedrál v púšti. "Nesmieme zabúdať, že sme súčasťou prírody a z toho pre nás vyplýva zvláštna zodpovednosť."

Každá dvojstrana prináša popri kalendárových údajoch profil jednej z európskych krajín (chýbajú symbolicky iba Srbsko-Čierna Hora a Bosna-Hercegovina) vo vzťahu k fyzicogeografickým a ekozozologickým hodnotám, doplnený výstižnou farebnou fotografiou. Keďže počet týždňov v roku je ešte stále vyšší ako počet európskych štátov, v záverečnej časti diára sú prezentované dôležité medzinárodné dohody (10). Okrem toho sú vložené charakteristiky a vhodné tematické obrázky k aktivitám významných inštitúcií a organizácií v európskej ochrane prírody (UNEP, UNCSD, EU, UNESCO, FAO, GEF, IUCN, WWF, Greenpeace, Birdlife, EEB, CIC a FACE a i.).

Záver tvorí príloha znovu prezentujúca všetky európske krajiny podieľajúce sa na ENCY, teraz však v predpísanej štruktúre: údaje o národných organizáciách zodpovedných za ochranu prírody, národnom koordinátorovi strediska NATUROPA, predstavuje aj najvýznamnejšie legislatívne normy, existujúce "červené databázy", adresy najvýznamnejších mimovládnych ochranných organizácií (za SR sú uvedené 2, za ČR 1) a adresy redakcií významnejších periodík (SR 4, vrátane nášho časopisu, ČR 3).

Publikácia teda predstavuje vítaný zdroj prehľadných informácií z oblasti európskej ochrany prírody, navyše pôsobivo ilustrovaný. Napriek tomu, že ide o diár na rok 1995, učíte i dlhé roky ostane v knižniciach svojich užívateľov.

Mikuláš J. Lisický

Mince a známky k ENCY '95

Pri príležitosti Európskeho roku ochrany prírody vydalo Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác dňa 28. 2. 1995 tri príležitostné poštové známky s vyobrazením chránených rastlín Slovenska (3. s. obálky).

Horcokvet Clusiov (2 Sk), najkrajší horcovitý druh rastie od pahorkovitého stupňa (Slovenský kras) až po najvyššie polohy v Belianskych Tatrách. Je to úplne chránený druh, na mnohých lokalitách už vzácný.

Poniklec slovenský (3 Sk) je západokarpatský endemit. Rastie na vápencových skalách v podhorských a horských oblastiach, patrí k úplne chráneným, veľmi ohrozeným druhom.

Rumenica turnianska (8 Sk) rastie v Slovenskom krase v okolí obce Turnianske Podhradie (chránené náleziško). Patrí do kategórie endemických druhov úplne alebo takmer úplne viazaných na územie Slovenska, je zaradená do Červenej knihy IUCN.

Autorkou výtvarných návrhov známok je akad. maliarka Kamila Štanclová, rytiny vytvoril František Horniak a vytlačila ich Poštovní tiskárna cenin, a. s., Praha rotačnou ocelotlačou v kombinácii s hĺbkotlačou.

So sériou známok vyšli 2 obálky prvého dňa vydania spolu s pečiatkami. Rytiny FDC vytvoril Rudolf Cigánik, akad. mal.

Národná banka Slovenska vydáva v tomto roku už druhú mincu s prírodným motívom (prvú sme reprodukovali v čísle 2/1995), tento raz k Európskemu roku ochrany prírody. Pretože v čase uzávierky tohto čísla pamätná strieborná minca v nominálnej hodnote 200 Sk (hmotnosť 20 g, priemer 34 mm, 750 Ag/1000) ešte nebola vyrazená (mala by byť daná do obehu koncom júla), uverejňujeme jej sadrový návrh. Autorom víťazného výtvarného návrhu je Miroslav Ronai.

Marta Ciranová

